

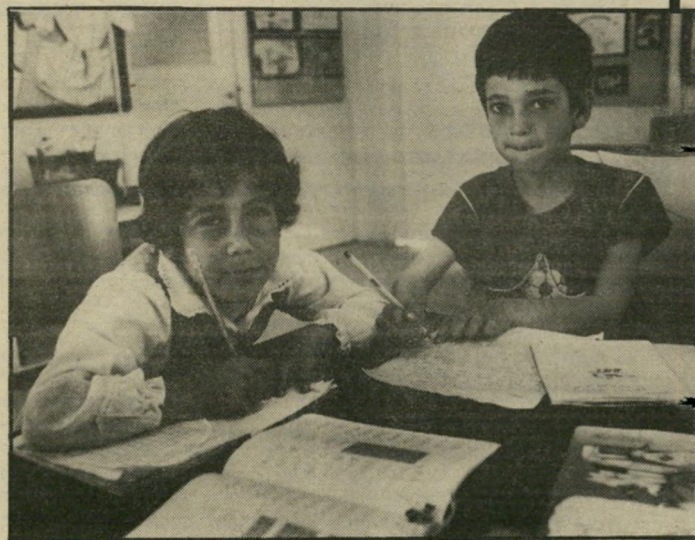
בשבת יערך בנווה-שלום הפנינג המוני. בביתו בירושלים אומר מייסד הכפר, האב ברונז הוסאר (משמאל):

"לא אלה חקוקים כלה חלמתי!"

אמו של הוסאר היתה יהודיה צרפתית. אביו היה יהודי-הונגרי. הוא רואה עצמו כיהודי-ישראלי — ונכה נדת קחולי

הישראלית, ולא בשביל לחיות בחברת זרים. פניתי לאלוהים והצבתי לו תנאי: אם בתוך שנה לא תבוא לגור כאן אף לא מישפחה אחת, ולא נוכח בסכום (המשך בעמוד 36)

יהונתן ושרית בכיתה בנווה-שלום
ילד יהודי, ילדה ערבית

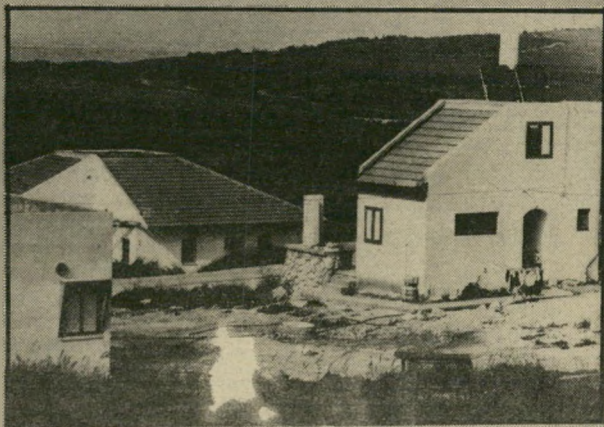
ח"כ נכבד, איפה ישנת הלילה?

את עקרונות הישוב, איראפטר להקים במקום מיעוט פרטי, אולם ניתן לרכוש מכונת ולצייד את הבית בכל מה שרצוים. הביוליים המשותפים נוסים לכיוון הפוליס, אסיפות, שיחות ודיונים. לחד המודעות המקומי מלא במודעות מהסוג הזה. חברכנסת נכבד, איפה ישנת הלילה? 46 תושבי ערבאל-חואלד ישנו הלילה בחוף. אחרי שבתיהם נהרסו. את סאמרהיל בית-הספר החופשי באנגליה. תקפו בטענה שהוא מתאים לילדי עשירים בלבד, שאין זה אלא נסיון — מצלח אומנם — לשכנע את המושכנעים. יש המבקרים בטענה זו ממש את תושבי נווה-שלום: קומץ יהודים הקיפו את עצמם בכמה שכנים ערבים, כדגל של שלום ורצון טוב. "אכן, יש בשוב הזה נסיון להשקיע את המצפון היהודי. זהו, אנחנו עושים משהו למען האחוזה, משמע, אנחנו יהודים טובים ואין לנו כל חלק במה שקורה במדינה." אומרת אטי אילונר, מורה, ארבע שנים בנווה-שלום. "בעצם, הגבורה האמיתית שלנו היא בהאחוזתנו במקום, ממש בצפורניים. רק לפני חמש שנים חוברנו לרשת החשמל חמים. גם החיים הנפשיים קשים ומעייפים. רבים מהערבים מגיעים לכאן עם ריגשות-קשות, תוצר של העבר. כך קורה שאם מישו לא נכחד לתפקיד מסוים, הוא מיד טוען שהדבר נובע מסיבה אחת: לאומיותו."

היחסים בינינו עדינים, שבריריים, תמיד צריך להתחשב. אומרת אטי. "אם אני מארגנת ערב-שיחה, אני מקפידה שלא לבחור שירים לאומניים. כיום העצמאות אנחנו מארגנים חגיגה צנועה. אני שמחה ביום הזה, אבל מודעת לעובדה שהערבים אינם מאושרים. לכך אני חוגגת, אך עושה זאת בצניעה, כדי שלא לפגוע בהם. כי זה יסוד החיים כאן: כל אחד מודע לזהותו הלאומית ומבין את בעיותיו הלאומיות של הצד האחר." אטי נשואה לקורי אדלונר, שוודי. בשוודיה נולדו ילדיהם. כשרצו לעקור לארץ, החליטו להשתקע בנווה-שלום. הדחק מכל רבב של אווירה גיוענית. הוריה של אטי כעסו. "מוטב שתשאיר בשוודיה מאשר תגורו במקום הזה," אמרו. חו, באמת, אחת מבעיותיה המרכזיות של נווה-שלום, חוסר-האפשרות להיר נתק מהחיים החיצוניים ולחיות בשלווה את חייכם-שלכם. אליאס עירי, בן הכפר פקיעין, למד חינוך ובלשנות באנגליה באוניברסיטה העברית. הדרך בבית-הספר לשלום ולאסלאט, כמעט בלי שהרגיש. הפך לחבר נווה-שלום. לפני שנה וחצי נבחר כמזכיר הכפר. "במילחמת-הלבנון היתה כאן פעילות קהלתית," הוא אומר. "ערכנו הרבה סדנאות, הרבינו להתווכח. בדרך-כלל אנחנו מנסים להעלות את נקודות-ההיכוך, מפני שרק שיחות יכולות לתרום להבנה. אבל לפעמים זה קשה ומפחיד, והרי צריך לחיות גם את חיי היומיום. בלי איריאולוגיות סבוכות. כך קורה שאנחנו מחליטים לרחות ויכוחים מסוימים. לדון בהם מאוחר יותר, כדי שנוכל להירגע ולחיות חיים נורמאליים."

כדי להגיע לנווה-שלום צריך לטפס בכביש ארוך ומפותל. כשהתושבים רוצים להמחיש את מצוקתם הכלכלית, הם מדברים על הכביש הזה, שנבנה רק לפני ארבעה חודשים. במשך 15 שנות קיומו אפשר היה להגיע אל הישוב רק בנסיעה על דרך-עפר לא סלולה. בנווה-שלום גרות 13 משפחות. שמונה מהן יהודיות. חמש — ערביות. בבית-הספר המקומי לומדים 13 ילדים. תישעה יהודים וארבעה ערבים. בגן הילדים ארבעה יהודים ושלושה ערבים. בפעוטון: שתי תינוקות יהודיות. היתרון המיספרי של היהודים מקנה למקום אופי יהודי. כשהיהודי וערבי משוחחים, הם עושים זאת בעברית. חגי היהודים נחגגים ברוב-עם. המוסלמים והנוצרים כמעט ואינם חוגגים. מרבית השיעורים בבית-הספר המקומי מתנהלים בעברית. באופן עקרוני, רק אחרי שהילד שולט בשפתו הוא לומד את השפה המקבילה. למעשה, בגלל החסר המיספרי יכול ילד יהודי להגיע עד לכיתה ג' בלי לדעת ערבית. הערבים חייבים להבין עברית. רוב תושבי הכפר מוצאים את פרנסתם מחוץ לישוב. מיעוט קטן מועסק בכפר: מוכרי, מורים, גנות. מלבד תושבי המקום, עובדים בנווה-שלום 12 אנשים נוספים, רובם מדריכים בבית-הספר לשלום, מיעוט מקומי שעליו עיקר גאותם: סדנאות וקבוצות-דיון כהשתתפות בגינוער ערבים ויהודים מכל רחבי הארץ.

חמש משפחות חדשות ייכנסו לישוב בקיץ. אחרי שנה של מועמדות תקבע אסיפת החברים מי מהם יקבל כחבר של קבע. נווה-שלום הוא מיווג של קיבוץ וכפר. חדרהאכול משותף, האסיפה קובעת

נווה-שלום
אופי יהודי

הרעיון היה פשוט. תמים למדי. בניית כפר קטן, צנוע בתנאים די כלכליים. תושביו יהיו דגם מיעדי של כל קבוצות הסיכסוך במדינה: ערבים ויהודים, אשכנזים וספרדים, פרוטס וסנטים וקתולים, חילוניים ודתיים. בחיי היומיום, כיחסי שכנות טובה, במיפגשים במכולת, בגן-הילדים וב מירפאה, יוכיחו המתיישבים לעצמם ר לעולם כי החיים בצוותא, גם בין קבר צות יריבות, אפשריים. ורוח האמונה תרחף על כולם. גם החילוניים, גם האתיאיסטים וגם האג נוסטים יספגו מרוחנותיו של המקום, יאמינו באל אחד. ועוד רעיון חשוב: בכפר יוקם בית ספר לשלום, שיהפך בגינוער מכל רח כי הארץ ברוח המקום. האב ברונז הוסאר, הונה הרעיון, הר ציאו לפועל בדמות נווה-שלום, כפר שיחיו, סמוך לקיבוץ נחשון, ישוב מ שותף ליהודים ולערבים. הרעיון עלה אחרי מילחמת ששת הימים. "התבקשתי להצטרף למישלחת ישראל לאום כיועץ מיוחד," מספר הר אב הוסאר. "באחד מימי שהותי בניר יורק, נערכה בקונסוליה הישראלית פגישה בין יהודים לנוצרים. התפתח ויכוח על המילחמה ותוצאותיה. במה לך הוויכוח בלטה עובדה אחת: היהודים התנגדו, ממש מתוך נפשם, להור תם הדתית של הנוצרים, ואילו הכמרים הנוצרים גילו התנגדות לעצם קיומם של היהודים כישות שונה מזו שלהם. ואז קמתי אני ואמרתי: לי יש אר בע זהויות. אני ישראלי, מקורב לערבים, יהודי וכוהדות קתולי. ואני מצ ליה להסתדר עם ארבע זהויות. מרוע שלא תצליחו אתם להבין זה את זה. כך נולד הרעיון לייסד כפר שבו מתגוררים יריבים שונים וללמדם לכי בר זה את זה."

איום על אלוהים

ברונז הוסאר לא הגויס כשתיאר את ארבע זהויותיו. סיפור חייו מר